

IPA II Cross-Border Cooperation Programme

SERBIA - NORTH MACEDONIA

Republic of
Serbia

Republic of
North Macedonia

This Program
is financed by
the EU

Good friends, new opportunities

Cross-border Cooperation Programme Serbia - North Macedonia
2016-2020 under the Instrument for Pre-accession Assistance (IPA II),
Allocations 2018, 2019 and 2020", 2nd Call for Proposals

Municipality of Medvedja
Str. 48 Kralja Milana, 16240
Republic of Serbia
Phone: +381(0)16 891 138
Website: <https://www.medvedja.ls.gov.rs/>

Center for promotion of sustainable agricultural practices and rural development - CeProSARD
Str. 1550 8a, 1000 Skopje
Phone. +389 2 3061 391
Web site:www.ceprosard.org.mk

Municipality of Butel
Str. Butelska no. 4 1000 Skopje
Republic of North Macedonia
Phone : +389 2 2600 506
Web site:<https://opstinabutel.gov.mk/>

Fostering social entrepreneurship by establishing pilot energy cooperatives in the cross-border region

Подстицање социјалног предузетништва успостављањем пилот енергетских задруга у прекограницичном региону

Поттикнување на социјалното претприемништво преку формирање пилот енергетски задружи во прекуграницичниот регион

This leaflet has been produced with the assistance of the European Union. The contents of this leaflet are the sole responsibility of Municipality of Medvedja; CeProSARD and Municipality of Butel and can in no way be taken to reflect the views of the European Union.

This project is co-funded by
The European Union

Project implemented by Municipality of Medvedja,
CSO CeProSARD, Municipality of Butel

This publication has been produced with the assistance of the European Union. The contents of this publication are the sole responsibility of Municipality of Medvedja, CSO CeProSARD and Municipality of Butel and can in no way be taken to reflect the views of the European Union.

Ова публикација је настала уз помоћ Европске уније. Садржај публикације је искључива одговорност општине Медвеђа, ЗГ ЦеПроСАРД и општине Бутел и ни на било који начин не претставља гледишта Европске Уније.

Оваа публикација е изготвена со помош на Европската Унија. Содржината на публикацијата е единствена одговорност на општина Медвеџа, ЗГ ЦеПроСАРД и општина Бутел и на никаков начин не може да се смета дека ги одразува гледиштата на Европската Унија.

OVERALL OBJECTIVE

ОПШТИ ЦИЉ

ОПШТА ЦЕЛ

The overall objective of the project: to strengthen good neighborly relations and cooperation in the green energy sector for development of social entrepreneurship by establishing energy cooperatives in the cross-border region.

Општи циљ проекта: јачање добро-суседских односа и сарадње у сектору зелене енергије за развој социјалног предузетништва оснивањем енергетских задруга у прекограничном региону.

Општа цел на проектот: да се зајакнат добрососедските односи и соработката во секторот на зелена енергија за развој на социјално претприемништво преку основање на енергетски задруги во прекуградничниот регион.

SPECIFIC OBJECTIVE

СПЕЦИФИЧНИ ЦИЉ

СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ

The specific objective of the project: to increase capacities and knowledge and to create new employment opportunities through establishment of energy cooperatives in the cross-border region.

Специфични циљ проекта: повеќати капацитетите и знање и створити нове могућности запошљавања кроз оснивање енергетских задруга у прекограничном региону.

Специфична цел на проектот: подигнување на капацитетите и знаењето, како и создавање на нови можности за вработување преку основање на енергетски задруги во прекуграницниот регион.

The action is designed to contribute to raising awareness of **sustainable green energy production**, and to mobilise all key stakeholders to work together in the **cross-border region** using joint innovative methods while using equal treatment of economic, social, and environmental components in the process of creating **competitive sustainable energy communities**.

Акција је осмишљена да допринесе подизању свести о **одрживо производњи зелене енергије** и да мобилише све кључне заинтересоване стране да раде заједно у **прекограничном региону** користејќи заедничке иновативне методе, уз једнак третман економских, друштвених и еколошких компоненти у процесу стварања **конкурентне одрживе енергетске заеднице**.

Проектот е дизајниран да придонесе за подигање на свеста за **одржливо производство на зелена енергија** и да ги мобилизира сите клучни чинители да работат заедно во **прекуградничниот регион** користејќи заеднички иновативни методи, притоа користејќи еднаков третман на економските, социјалните и еколошките компоненти во процесот на создавање **конкурентни одржливи енергетски заедници**.

Target groups and final beneficiaries of the project are: local self-government units, national and regional businesses, civil society, users of municipal buildings (schools), local population.

Цильне групе и крајњи корисници пројекта су: јединице локалне самоуправе, национална и регионална предузећа, цивилно друштво, корисници општинских зграда (школе), локално становништво.

Целни групи и крајни корисници на проектот се: единиците за локална самоуправа, национални и регионални претпријатија, граѓанскиот сектор, корисниците на општинските згради (училишта) и локалното население.

04

TARGET GROUPS AND FINAL BENEFICIARIES

ЦИЛЬНЫЕ ГРУППЫ И КРАЙНЯЯ ПОДДЕРЖКА

ЦЕЛНИ ГРУПИ И КРАЈНИ КОРИСНИЦИ

Social entrepreneurship:

- Provides goods and services in an innovative way
- Uses its profits to:
 - o reduce poverty;
 - o to serve the community;
 - o to improve health care;
 - o to contribute to sustainable development and change in society;
 - o to achieve community development, such as a cleaner environment.

Друштвено предузетништво:

- Пружа робу и услуге на иновативан начин
- Користи свој профит за:
 - о смањити сиромаштво;
 - о служити заједници;
 - о побољшати здравствену заштиту;
 - о да допринесе одрживом развоју и променама у друштву;
 - о да се постигне развој заједнице, као што је чистија животна средина.

Социјално претприемништво:

- Обезбедува добра и услуги на иновативен начин
- Ја користи својата добивка за да:
 - о ја намали сиромаштијата;
 - о да ѝ служи на заједницата;
 - о да ја подобри здравствената заштита;
 - о придонесе за одржлив развој и промени во општеството;
 - о да постигне развој на заједницата, како на пример почиста животна средина.

The project implementation is organized in four activity clusters

Реализација на проекта организована е у четири групи активности

Имплементацијата на проектот е организирана во четири групи на активности

ACTIVITIES
АКТИВНОСТИ
АКТИВНОСТИ

05

AC1 - Overview of inter-sectoral capacities and interest for cooperation in establishment of energy cooperatives and development of social entrepreneurship

A1.1. Organizing Information Event about promotion of **social entrepreneurship** through establishment of **energy cooperatives**

A1.2. Round table for mapping of actors, their expertise, capacities and exchange of experience and identification of cooperation interest for establishment of **energy cooperatives**

A1.3. "Market analysis" - overview of the current situation and needs for cooperation and production of energy from renewable sources (RES-based energy) in the cross-border region

A1.4. Analysis with recommendations to the municipalities in establishment of RES-based **energy cooperatives** and their role in development of **social entrepreneurship**

AC1 - Преглед на меѓусекторските капацитети и интересите за соработка во формирање на енергетски задруги и развој на социјално претприемништво

A1.1. Организирање информативног догађаја за промоцију **социјалног предузетништва** кроз оснивање **енергетских задруга**.

A1.2. Округли сто за мапирање актера, нивната стручност, капацитета и размена на искуства и идентификовање интереса за сорадњу у оснивању **енергетских задруга**

A1.3. „Анализа тржишта“ - преглед тренутног стања и потреба за сорадњом и производњом енергије из обновљивих извора енергије (енергија на бази обновљивих извора енергије) у прекограничном региону

A1.4. Анализа са препорукама општинама у формирању **енергетских задруга** на бази обновљивих извора енергије и нивната улога у развоју **социјалног предузетништва**

AC1 - Преглед на меѓусекторските капацитети и интересите за соработка во формирање на енергетски задруги и развој на социјално претприемништво

A1.1. Организирање на Информативен настан за промоција на **социјалното претприемништво** преку формирање на **енергетски задруги**;

A1.2. Тркалезна маса за мапирање на актери, нивната стручност, капацитети и размена на искуства и идентификување на степенот на интерес за сорадња за формирање на **енергетски задруги**;

A1.3. „Анализа на пазарот“ - преглед на моменталната состојба и потребите за сорадња и производство на енергија од обновљиви извори (енергија базирана на ОИЕ) во прекуграничниот регион;

A1.4. Анализа со препораки до општините за формирање **енергетски задруги** базирани на ОИЕ и нивната улога во развој на **социјално претприемништво**.

Energy cooperatives are identified as potential actors for development of **social entrepreneurship**

Енергетске задруге су идентификовани како потенцијални актери за развој **социјалното претприемништво**

Енергетските задруги се идентификувани како потенцијални актери за развој на **социјалното претприемништво**

AC2 - Establishment of new cooperation model (Energy cooperative) for development of social entrepreneurship through set-up of pilot project for production of RES-based energy and EE

A2.1. Preparation of Municipal plans for investments in renewable energies and measures for improvement of energy efficiency for municipalities of Butel and Medvedja

A2.2. Energy inspections of targeted public buildings in municipalities of Butel and Medvedja

A2.3. Establishment of **new energy cooperatives and procedures** for delivery of RES-based energy in the cross-border region

A2.4. Employment of unemployed and inactive working age population in energy cooperatives

A2.5. Set up of pilot project for **small investment** in equipment for production of RES-based energy and reconstruction of public buildings with measures for improvement of energy efficiency as demonstration units in the cross-border region

AC2 - Успостављање новог модела сарадње (Енергетска задруга) за развој социјалног предузетништва постављањем пилот пројекта за производњу енергије на бази обновљивих извора енергије и енергетске ефикасности

A2.1. Израда општинских планова за улагања у обновљиве изворе енергије и мере за унапређење енергетске ефикасности за општине Бутел и Медвеђа

A2.2. Енергетски прегледи појединачних јавних објеката у општинама Бутел и Медвеђа

A2.3. Формирање **нових енергетских задруга** и процедуре за испоруку енергије на бази обновљивих извора енергије у прекограницном региону

A2.4. Запошљавање незапосленог и неактивног радног становништва у енергетским задругама

A2.5. Постављање пилот пројекта за **мала улагања** у опрему за производњу енергије на бази обновљивих извора енергије и реконструкцију јавних зграда са мерама за унапређење енергетске ефикасности као демонстрационих јединица у прекограницном региону

AC2 - Креирање нов модел на соработка (енергетска задруга) за развој на социјално претприемништво преку поставување на пилот проект за производство на енергија базирана на ОИЕ и ЕЕ

A2.1. Подготовка на општински планови за инвестиции во обновливи извори на енергија и мерки за подобрување на енергетската ефикасност за општина Бутел и општина Медвеџа;

A2.2. Енергетски контроли на таргетирани јавни објекти во општина Бутел и општина Медвеџа;

A2.3. Формирање **нови енергетски задруги** и процедури за испорака на енергија базирана на ОИЕ во прекуграницниот регион;

A2.4. Вработување на невработени лица и лица од неактивно работоспособно население во енергетските задруги;

A2.5. Поставување на пилот-пројект за мали инвестиции во опрема за производство на енергија базирана на ОИЕ и реконструкција на јавни објекти со мерки за подобрување на енергетската ефикасност како показни единици во прекуграницниот регион.

The action will have only a positive impact on reducing energy poverty reduction of citizens and the community and creating new green jobs for young and long-term unemployed

Акција ќе имати само позитиван утицај на смањење енергетског сиромаштва граѓана и заједница и отварање нових зелених радни места за млади и дуготрајно незапослене

Проектот ќе има само позитивно влијание врз намалување на енергетската сиромаштија на граѓаните и заедницата и отворање нови зелени работни места за млади и долготрајно невработени лица

AC3 - Share of EU experience - Increase knowledge and capacities of CSOs, business sector and local authorities through transfer of know-how EU experience and best practices

A3.1. **Tailor-made training** for the potential members and employees of energy cooperatives on "How to start: Building initiative and the role of energy cooperatives in the cross-border region"

A3.2. Organising **workshop** on "Increasing employment initiatives through additional RES-based energy production - Development of social entrepreneurship through energy cooperatives"

A3.3. Conducting targeted **fair visit** to transfer of EU experience and best practices about the viability of energy cooperatives, increasing employment initiatives and replication of energy cooperatives model in the cross-border region

AC3 - Размена искуства у ЕУ - Повећање знања и капацитета организација цивилног друштва, пословног сектора и локалних власти кроз преношење знања, искуства и најбоље праксе ЕУ

A3.1. **Прилагођена обука** за потенцијалне чланове и запослене у енергетским задругама на тему „Како започети: Изградња иницијатива и улога енергетских задруга у прекограничном региону“

A3.2. **Организовање радионице** на тему „Повећање иницијатива за запошљавање кроз додатну производњу енергије на бази обновљивих извора енергије - Развој социјалног предузетништва кроз енергетске задруге“

A3.3. Спровођење посебне **сајамске посете** ради преношења искустава и најбољих пракси ЕУ о одрживости енергетских задруга, повећања иницијатива за запошљавање и репликације модела енергетских задруга у прекограничном региону

AC3 - Споделување на искуство од ЕУ - Зголемување на знаењето и капацитетите на граѓанските организации, бизнис секторот и локалните власти преку трансфер на знаење и најдобри практики од ЕУ

A3.1. **Обука по мерка** за потенцијалните членови и вработени во енергетските задруги на тема „Како да се започне: Граѓење иницијативи и улогата на енергетските задруги во прекуграницниот регион“ опис: Национални и европски закони, стратегии, политики, рамки и вмрежување во полето на енергетски задруги

A3.2. **Организирање работилница** на тема „Зголемување на иницијативи за вработување преку дополнително производство на енергија базирана на ОИЕ - Развој на социјално предприемништво преку енергетски задруги“

A3.3. **Посета на саем** за пренесување на искуства и најдобрите практики на ЕУ за одржливост на енергетските задруги, зголемување на иницијативите за вработување и репликација на моделот на енергетски задруги во прекограничниот регион

Cooperatives by their nature of association **provide education and training** for their members, elected representatives, managers and employees so that they too can effectively contribute to the development of their cooperatives. **Cooperatives inform the public** - especially **young people** and **opinion makers** - **about the nature and benefits of cooperatives**.

Задруге, по својот природи удружувања, **обезбеђују обуку и тренинг** за своје членове, избране представнице, руководиоце и запослене како би могли ефикасно да допринесу развоју својих задруга. **Задруге обавештавају јавност** - посебно **младе људе и креаторе мишлења** - о природи и **предностима задруга**.

Задругите по својата природа на здружување **обезбедуваат едукација и обука** за своите членови, избраните претставници, менаџерите и вработените за да можат и тие ефективно да придонесат за развојот на нивните задруги. **Задругите ја информираат јавноста** - особено **младите људе и креаторите на мислење** - за природата и **придобивките од задругите**.

AC4 - Promotional activities to raise public awareness on social entrepreneurship through energy cooperatives

A4.1. Development of promotional materials

A4.2. Establishment of mutual website for both energy cooperatives in the cross-border region

A4.3. Implementation of social media campaign on promotion of social entrepreneurship through energy cooperatives

A4.4. Organising Event with presentation of project results and region traditional gastronomy promotion

A4.5. Development of Communication and visibility plan

AC4 - Промотивне активности за подизање свести јавности о социјалном предузетништву кроз енергетске задруге

A4.1. Израда промотивних материјала

A4.2. Успостављање заједничке веб странице за обе енергетске задруге у прекограничном региону

A4.3. Спровођење кампање на друштвеним мрежама о промоцији социјалног предузетништва кроз енергетске задруге

A4.4. Организовање Завршног догаѓаја са представљањем резултата проекта и промоцијом традиционалне регионалне гастрономије

A4.5. Израда Плана комуникације и видливости

AC4 - Промотивни активности за подигнување на јавната свест за социјално претприемништво преку енергетски задруги

A4.1. Развој на промотивни материјали;

A4.2. Креирање на заедничка веб-страница за двете енергетски задруги во прекуограничниот регион;

A4.3. Спроведување на кампања на социјални медиуми за промоција на социјално претприемништво преку енергетски задруги;

A4.4. Организирање на Финален настан со презентација на резултатите од проектот и промоција на традиционалната гастрономија од регионот;

A4.5. Изработка на План за комуникација и видливост.

The action includes sharing good practices and knowledge between the two municipalities in favor of positive changes in policy and behavior, adoption and application of relevant EU standards for environmental protection in the process of **joint campaign to raise public awareness** of the development of social entrepreneurship through the establishment of energy cooperatives.

Акција обухвата размену добрих практики и знања измеѓу две општине у корист позитивних промена у политици и понашању, усвајање и примену релевантних стандарда ЕУ за заштиту животне средине у процесу **заједничка кампања за подизање свести јавности** о развоју социјално предузетништво кроз оснивање енергетских задруга.

Проектот опфаќа споделување на добри практики и знаења помеѓу двете општини во полза на позитивни промени во политиката и однесувањето, усвојување и примена на релевантните стандарди на ЕУ за заштита на животна средина во процесот на **заједничка кампања за подигнување на јавната свест** за развојот на социјалното претприемништво преку формирање на енергетски задруги

ESTIMATED RESULTS

ОЧЕКИВАНИ РЕЗУЛТАТИ

ОЧЕКУВАНИ РЕЗУЛТАТИ

1. Identified inter-sectoral capacities and interest for cooperation in establishment of energy cooperatives and development of social entrepreneurship, with received recommendations
 2. Established new replicable cooperation models (Energy cooperatives) and new employments
 3. Increased knowledge and capacities of CSOs, business sector and local authorities and transferred know-how EU experience and best practices
 4. Raised public awareness on development of social entrepreneurship through establishment of new cooperation model - energy cooperatives
-
1. Идентификовани међусекторски капацитети и интерес за сарадњу у оснивању енергетских задруга и развоју социјалног предузетништва, са добијеним препорукама
 2. Успостављени нови репликативни модели сарадње (енергетске задруге) и нова запошљавања
 3. Повећано знање и капацитети организација цивилног друштва, пословног сектора и локалних власти и пренета знања и искуства из ЕУ и најбоље праксе
 4. Подизање јавне свести о развоју социјалног предузетништва кроз успостављање новог модела сарадње - енергетских задруга
-
1. Идентификувани меѓусекторски капацитети и интерес за соработка во формирање на енергетски задруги и развој на социјално претприемништво, со добиени препораки;
 2. Креирани нови модели на соработка (енергетски задруги) и нови вработувања;
 3. Зголемено знање и капацитети на граѓанските организации, бизнис секторот и локалните власти и пренесено знање, искуство и најдобри практики на ЕУ;
 4. Подигната јавна свест за развој на социјално претприемништво преку креирање на нов модел на соработка - енергетски задруги.

PARTNERS

ПАРТНЕРИ

ПАРТНЕРИ

The municipality of Medveđa covers an area of 524 square kilometers, has 6,438 inhabitants, 44 populated places and belongs to the Jablanica administrative district. It predominantly features hilly mountainous terrain, with approximately 79% of the territory covered by forests. It possesses mineral resources and sources of mineral water. A particular attraction of this region is a geyser of hot water, unique in Europe. The municipality of Medveđa takes pride in its diversity. Good interethnic relations and gender equality are parameters for which our municipality has been distinguished and awarded the title "Municipality of Equal Opportunities" in the selection organized by the commissioner for the protection of equality.

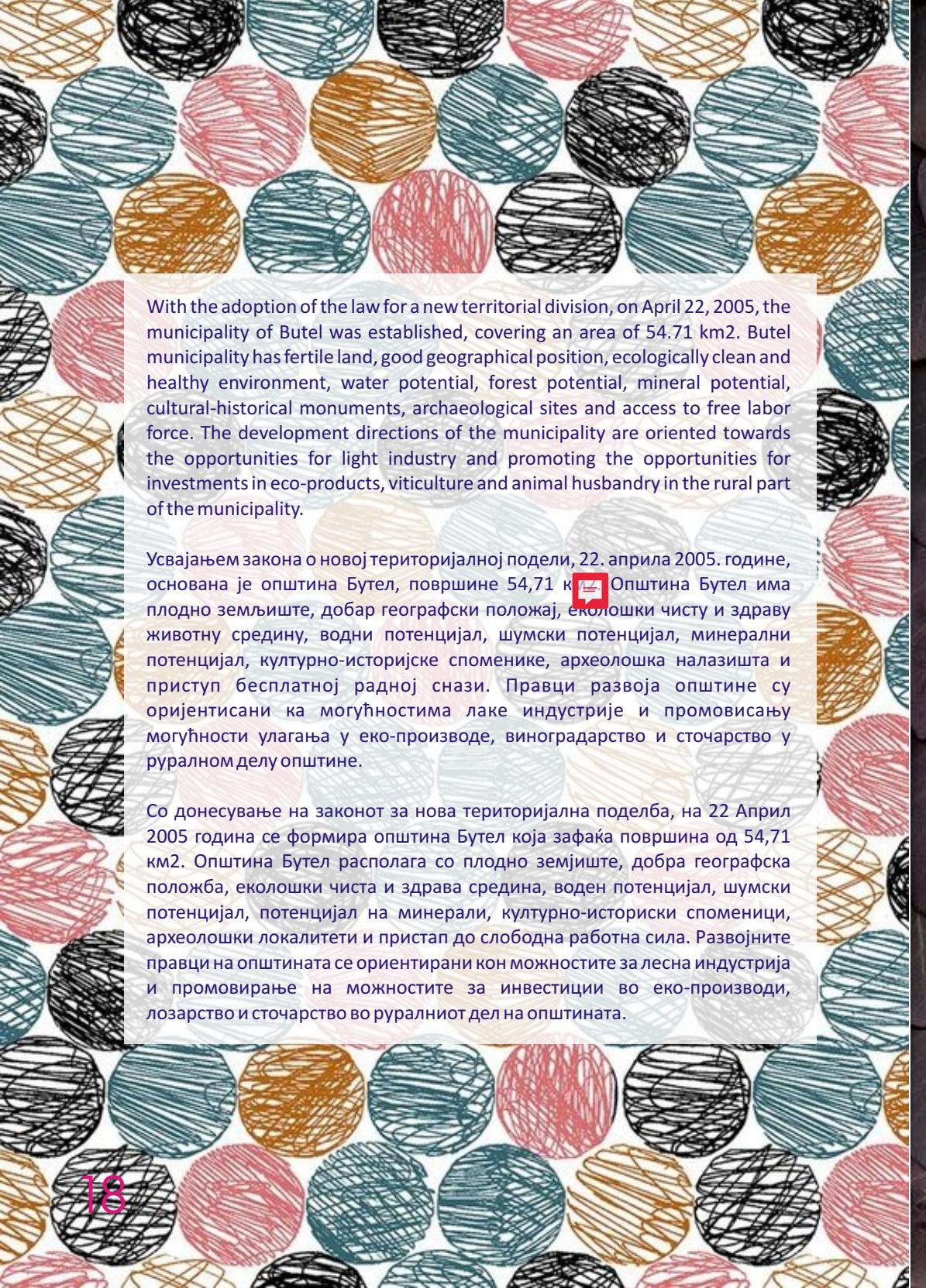
Општина Медвеђа се простира на површини од 524 км², има 6.438 становника, 44 насељених места и припада Јабланичком управном округу. Претежно је брдско планинског рељефа и око 79% територије је покривено шумама. Поседује рудна богатства и изворе минералних вода. Нарочиту занимљивост овог краја представља гејзир топле воде, јединствен у Европи. Општина Медвеђа је поносна на своје различности. Добри међународни односи и заступљена родна равноправност били су параметри по којима је наша општина издвојена и награђена титулом "Општина једнаких могућности" на избору који организује повереник за заштиту равноправности.

Општина Медвеџа се простира на површина од 524 км², има 6.438 жители, 44 населени места и припаѓа Јабланичкиот административен дистрикт. Територијата е претежно е брдско-планински релејф, а околу 79% од истата е покриена со шуми. Поседува рудни богатства и извори на минерални води. Посебна занимљивост во овој крај е гејзир со топла вода, единствен во Европа. Општина Медвеџа се гордеј со својата различност. Добрите меѓуетнички односи и родовата еднаквост се параметри по кои нашата општина се издвојува и е наградена со титулата "Општина на еднакви можности" на изборот што го организира заштитникот на равноправноста.

CeProSARD is CSO established in 2008 with main focus of work in environmental protection and sustainable development. Our team of professionals in environment, technical sciences, agriculture and economy has the in-depth knowledge and experience to carry out the most complex and demanding tasks in these fields. For the past fifteen years, we worked intensively on development and implementation of projects on local, national and international level in close cooperation with the key stakeholders in the country and abroad.

ЦеПроСАРД је цивилна организација основана 2008. године со главним фокусом деловања у заштити животне средине и одрживом развоју. Наш тим професионалаца из области животне средине, техничких наука, пољопривреде и економије поседује неопходно знање и искуство за реализацију најсложенијих и најкомпликованијих задатака у овим областима. У протеклих петнаест година интензивно смо радили на развоју и реализацији пројекта на локалном, националном и међународном нивоу у блиској сарадњи са кључним стейкхолдерима у земљи и иностранству.

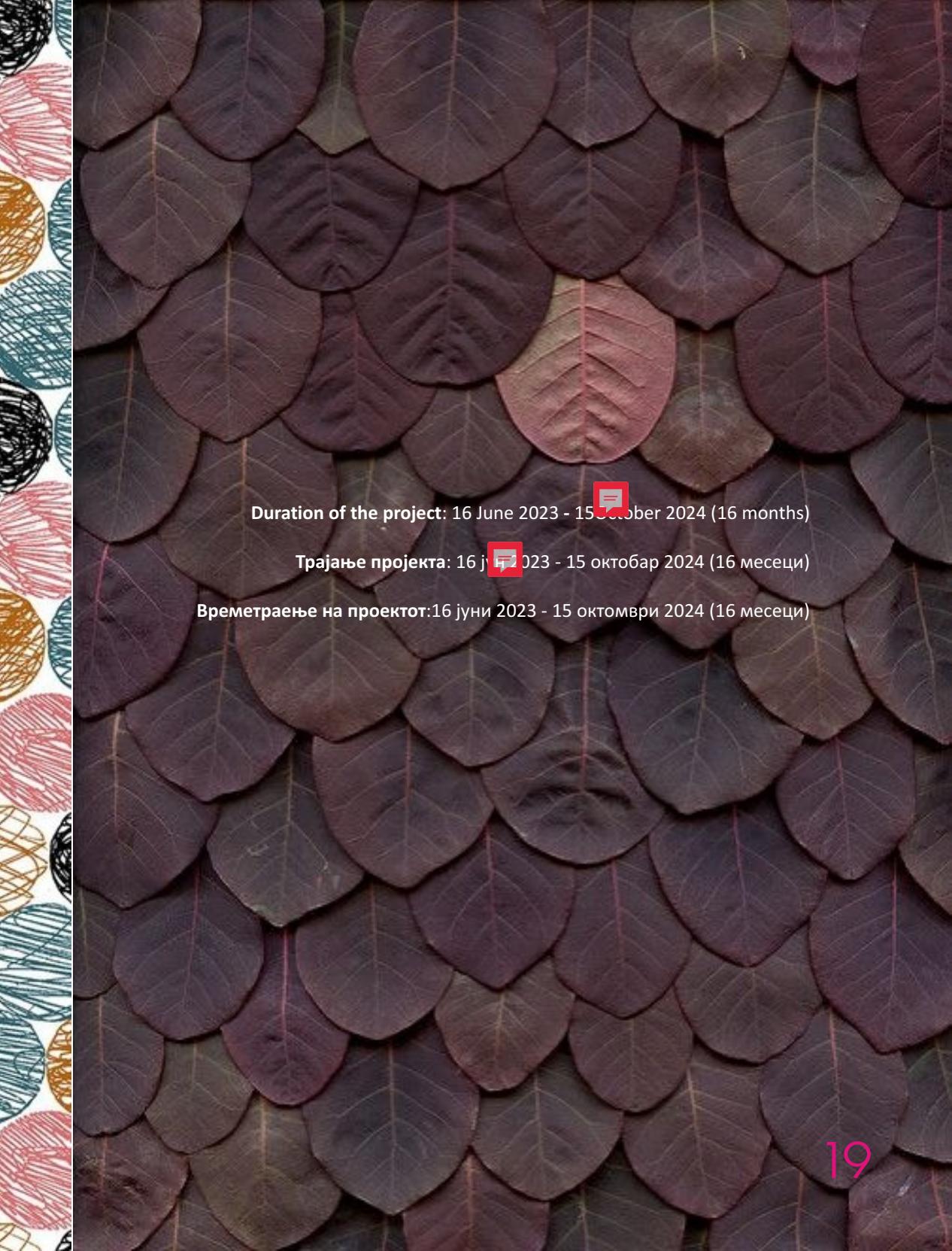
ЦеПроСАРД е граѓанска организација основана во 2008 година со главен фокус на делување во заштитата на животната средина и одржливиот развој. Нашиот тим на професионалци од областа на животната средина, техничките науки, земјоделството и економијата го поседува потребнотознаење и искуство за спроведување на најсложените и комплицирани задачи во овие области. Во изминатите петнаесет години интензивно работевме на развој и имплементација на проекти на локално, национално и меѓународно ниво во тесна соработка со клучните чинители во земјата и странство.

With the adoption of the law for a new territorial division, on April 22, 2005, the municipality of Butel was established, covering an area of 54.71 km². Butel municipality has fertile land, good geographical position, ecologically clean and healthy environment, water potential, forest potential, mineral potential, cultural-historical monuments, archaeological sites and access to free labor force. The development directions of the municipality are oriented towards the opportunities for light industry and promoting the opportunities for investments in eco-products, viticulture and animal husbandry in the rural part of the municipality.

Усвајањем закона о новој територијалној подели, 22. априла 2005. године, основана је општина Бутел, површине 54,71 км². Општина Бутел има плодно земљиште, добар географски положај, еколошки чисту и здраву животну средину, водни потенцијал, шумски потенцијал, минерални потенцијал, културно-историјске споменике, археолошка налазишта и приступ бесплатној радној снази. Правци развоја општине су оријентисани ка могућностима лаке индустрије и промовисању могућности улагања у еко-производе, виноградарство и сточарство у руралном делу општине.

Со донесување на законот за нова територијална поделба, на 22 Април 2005 година се формира општина Бутел која зафаќа површина од 54,71 км². Општина Бутел располага со плодно земјиште, добра географска положба, еколошки чиста и здрава средина, воден потенцијал, шумски потенцијал, потенцијал на минерали, културно-историски споменици, археолошки локалитети и пристап до слободна работна сила. Развојните правци на општината се ориентирани кон можностите за лесна индустрија и промовирање на можностите за инвестиции во еко-производи, лозарство и сточарство во руралниот дел на општината.

Duration of the project: 16 June 2023 - 15 October 2024 (16 months)

Трајање проекта: 16 јули 2023 - 15 октомври 2024 (16 месеци)

Времетраење на проектот: 16 јуни 2023 - 15 октомври 2024 (16 месеци)

Импресум:

CIP Каталогизација во публикација

Национална универзитетска библиотека „Св. Климент Охридски”,
Скопје

Броштура

ISBN

Дизајн и графичка подготовка: Константин Димитровски
Печатница:

"The European Union is made up of 27 Member States who have decided to gradually link together their know how, resources and destinies. Together, during a period of enlargement of 50 years, they have built a zone of stability, democracy and sustainable development whilst maintaining cultural diversity, tolerance and individual freedoms.

The European Union is committed to sharing its achievements and its values with countries and peoples beyond its borders"

The European Commission
Is the EU's executive body